

# Hästarna på Gotland bli äldre än på fastlandet?

## 36-årig häst i Stånga torde kunna göra anspråk på att vara nestorn här på Gotland



»Rolf» är en bra ridhäst trots sin höga ålder.

— Väst känns det litet tröttsamt o. dåligt ibland, helst när värmen trycker och flugorna är så fortvivlat närgångna, men på det hela taget känns det bra. Det är säkert många vid yngre ålder som är äldre än vad jag är just nu. Koliken är ju en gammal bekantning förstås, men bara kroppen rullas på rätta sättet så går det snart över igen. Det är kanske de många årens erfarenhet som gör att kureringen går så pass bra.

De många åren var det, ja... Minnen finns det massor av — hästminnet står rycken i många decennier — så låt mig se! Vad som tröder i forgrunden är den stora utveckling, som skett under de mer än tre decennier som de gotländska landsvägarna varit min »levnadsbanan». Först när jag började trava omkring fanns det inte så många inkräktare på vägarna, det var ogenerat och fritt och man kunde röra sig som man ville. Men det blev allt värre och värre och det dröjde minnsann inte så värt långa innan man helt enkelt var piskad att hålla sig på sin kant. Värst var de blankande, fräsande och stinkande vidundren, som kom rullande. De förde med sig en oförklarlig känsla av rädsla, kombinerad med en viss ringaktning för en själv, när man såg sin egen begränsning. Otaliga är de gånger, som jag varit både rädd och arg, men det har ju inte betydelse för minsta förstås.

Och så småningom har man ju blivit rätt så god vän med både bil- och cyklisterna. Rädd är jag aldrig nu men arg kan jag inte undgå att bli ibland när jag ser hur dröligt en del här sig åt. Vägarna är bra mycket bättre nu än de var i min gröna ungdom. Då var de faktiskt utrusla många gånger och särskilt häst och vår var det inte alltid så roligt. Apropå vägarna så har de trots allt varit min förtjusning. Akarna däremot har jag alltid haft litet avsky för, det är ju för det mesta ett väldigt tungt arbete också att gå där och bara dra och dra dagen i ända. Ett arbete, som jag trivdes väldigt bra med var postbefordringen mellan Esthem och Ljugarn. Det höll jag också på med under sju års tid. Då kunde man få sträcka ut och känna fartens tjusning, det var annat än att gå för plojen, br...

På tal om sträcka ut så har det faktiskt kittlat i mig många gånger när det varit travtävlingar, hade jag bara litet på de inre organen så hade jag faktiskt ännu haft lust att vara med i Hemse, ty benen är det minnsann inte något fel på. Men det får stanna vid tanken, ty trots allt så tar ju åldern ut sin rätt. De fyrtio åren är inte så långt borta och då är en stackars häst inte mycket värd i alla fall. Snart är man väl borta härifrån också förresten, alla ens steg och snedsprång är glömda, ens gärning är gjord och som lön blir man glömd, man kan väl inte begära stort mer. Det var ju bara en häst...

Ungefär så här skulle han ha talat. Nu klippte han blott med öronen och viftade med svansen, det var hans sätt att yttra sig. Ty vårt intervjuobjekt denna gång är som läsaren redan förstått en häst, en häst som heter Rolf, och det märkliga med honom är att han troligen är äldst på Gotland av släktet Equidae.

Agare till hästen är lantbrukaren Karl Johansson, Bogs i Stånga. Vi gjorde ett besök där häromdagen i anledning av den (be-)ryktade åldringen. I jämförelse med en människas ålder så är en trettiosexårig häst och en människa som är något över etthundra år ungefär jämnåriga. Det var nästan litet svårt att tro att hästen verkligen var så gammal där den stod inne i stallet med huvudet högt och ögonen livliga och pigga. Den blankande svarta hårremmen hade emellertid silverstänk litet varstans och huvudet och halva halsten hade helt fått ålderns grå färg.

— Hästen fyllde trettiosex år i våras, säger hr Johansson, när vi be honom om några data. Den här ju varit såld några gånger så det är möjligt att åldern är ännu högre, ty en häst brukar ju inte gärna säljas för att vara äldre än vad den verkligen är. Jag tror att den är född ute i Gammelgårn men något avelsbevis har jag aldrig brytt mig om att fråga efter, ty vem kunde väl tro att hästen skulle bli så gammal. Rasen är blandning av varmblod och nord-svensk och fadern är troligen en hingst som hette Alsund, vilken var stationerad på östra Gotland i början av 1900-talet. Jag köpte hästen 1929 från Dalhem och då uppgavs den vara 21 år. Tidigare hade den varit i Östergårn och postkörts mellan Esthem och Ljugarn. I femton år har den alltså varit här och det kan man ju nästan säga är en hästålder bara det. Egentligen skulle den ju ha slaktats men så tycker man för varje år som går, att kanske han lever ett år till. Det kan vara intressant att se hur gammal »Rolf» kan bli och så går år efter år och hästen lever. Konditionen är alltså bra: benen är torra och fina och några gallar syns inte till. Vi kör och mjölkar med den morgon och kväll så den går sammanlagt en mil varje dag och det klarar den fint. Hästhackan har »Rolf» också gått för i sommar och i våras hade jag den ännu i par för ringvälten. Ater gör den mycket litet, hackelse och fint hö smakar bäst och är förstås också bäst för tänderna, som nu inte är så värst starka. Ja, du Rolfe, du har varit en bra häst du, säger hr Johansson och ger honom en smeksam klapp på linden. Fast han har varit en klippare också och ännu i vintras kom skentagen på och då for han två varv kring gården med mig. Gamle narren! När han var yngre och skulle dra plojen föll det inte riktigt i smaken utan då la' han sig helt enkelt i stället. Men på »äg» har han alltid varit fin och springa ter på, och från historien känner vi

har han kunnat också minnsann, men någon travtävling har han dock aldrig fått vara med på, och det är förresten nästan så jag ångrat ibland att han ej fått visa sina talanger. Nu tror jag att han har fått rätt stark åderverkalkning, ty i vintras när vi körde med bjällror på blev han riktigt ursinnig och vild, men bara vi knäppte bort bjällreremmen kom lugnet igen och de svåra ögonens försvann. Det är väl förresten så med lite var som kommer upp till så hög ålder att man blir litet kemfys på det ens eller andra sättet och försöker undvika allt onödigt skrammel, slutar hr Johansson, och »Rolf» instämmer med en frågande blick ur de kloka ögonen.

## Hästarna bli äldre på Gotland än på fastlandet

— En så hög hästålder som 36 år är väl ganska sällsynt? Vi ställa frågan till läsveterinär Bror Andersson, Visby.

— Ja, det är en anmärkningsvärd ålder, men när det gäller Gotland så är det dock inte detsamma som fastlandet, ty faktum är att hästarna här blir äldre än vad de blir där. Det tycks vara god jordmåns för hästar på Gotland. Äldst blir ju hästar av gamla gotlandsrasen, men ardenner som är 24—25 år gamla är inte alla sällsynta här. I vanliga fall så slaktas ju hästen när den blir 26—27 år gammal, annars skulle säkert genomsnittsåldern bli ännu högre här än vad den är. Men jag skulle dock tro, att det är ganska gott om hästar här som är över trettio år om man började föraka riktigt, även om man naturligtvis inte kan säga »att de växer på träd». I praktiken förekommer det då och då hästar, som uppges vara 28—29 år. När en häst kommer upp till så hög ålder är det emellertid omöjligt att få någon exakt åldersbestämning med hjälp av tänder och dylikt. Det enda är om den alltid haft samme ägare. Att hästar kunna nå en mycket hög ålder har vi ju sett uppgif-